

MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika: ke 2.2.2022 klo 13.00 - 15.30

Paikka: TEAMSissa

Jäsenet:

Pj. Anne Jarva, asiantuntija, Kuntaliitto
~~Olli Voutilainen, erityisasiantuntija, TEM~~
Kaisa Mäkelä, ympäristöneuvos, YM
~~Lotta Mattsson, erityisasiantuntija, VM~~
Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä
Asta Tuominen, verkostojohdaja, Traficom
 (Mervi Karhula, liikenneneuvos, LVM tiedoksi)
Jarmo Lindén, johtaja, ARA
Juhani Hallasmaa, ylitarkastaja (ElyEPO)
Anne Jarva, maankäytön asiantuntija, Kuntaliitto
Juha Pasma, vs kaavoituspäällikkö, Joensuun kaupunki
Leena Rossi, kaupunkisuunnittelu- ja
maankäyttöjohtaja, Jyväskylän kaupunki
Sirpa Lätti-Hyvönen, strategiajohtaja, Kuopion kaupunki
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki
Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki
Mikko Nurminen, rakennusvalvontayksikön päällikkö vt.
Porin kaupunki
Päivi Nurminen, seutujohtaja, Tampereen
kaupunkiseutu
Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja
Turun kaupunki
Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL
Irma Karjalainen, tulosaluejohtaja, HSY
Sirpa Joukainen, HSY

Varalla:

~~Varapj. Paula Paajanen, yleiskaavap. Oulu~~
~~Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM~~
~~Olli Maijala, neuvotteleva virkamies, YM~~

~~Anna Saarlo, johtaja, Väylä~~
Suvi Jousmäki, ekosysteemin rakentaja,
Traficom
 Markku Aho, rahoituspäällikkö, ARA
 Risto Rauhala, yksikön päällikkö (ElyVAR)
Mervi Hemminki, Kuntaliitto
 Kalle Sivén, k.geodeetti, Joensuun kaupunki
 Anna Isopoussu, kaavoitustutkija
 Jyväskylän kaupunki
 Tero Piippo, yhteysjohtaja, Kuopion kaupunki
 Petri Honkanen, maankäyttöjohtaja, Lahden kau
Mika Uolamo, kaavoitusarkkitehti
Oulun kaupunki
 Janne Vartia, elinkeinopäällikkö,
 Porin kaupunki
 Tapani Touru, liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS,
Kaisu Kuusela, suunnittelupäällikkö, TKS
Paula Kesikastari, kaavoituspäällikkö
Turun kaupunki
 Hanna Mattila, yliopistonlehtori, Aalto/RYL
Aarno Kononen, ryhmäpäällikkö, HSL

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, sihteeri, kehittämispäällikkö
 Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

Jäsenten ulkopuoliset esittelijät kokouksessa

Anna Strandell ja Antti Rehunen, SYKE (asiakohta nro 5)
 Ilari Karppi ja Iina Sankala, Tay (asiakohta nro 5)
 Tommi Laanti, asuntoneuvos, ympäristöministeriö (asiakohta nro 8)

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Avattiin kokous ja hyväksyttiin esityslista. Todettiin puheenjohtajan vaihtuminen varapuheenjohtajaksi klo 14.

2. Edellisen kokouksen (17.12.2021) muistion hyväksyminen

<https://mal-verkosto.fi/ohjausryhman-kokoukset-2020/>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion.

Päätös: Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Verkoston ajankohtaiset asiat (10 min)

Tilannekatsaus toiminnasta

- Perus-Skene, Raine Mäntysalo, Aalto
- Hankkeen 4. työpaja 23.3.2022, loppuseminaari toukokuussa 2022

Talouskatsaus (vuosi 2021)

- MAL-verkoston perustoiminnan ja hankkeiden kustannukset ajalla 1.12.-31.12.2021
- Tiivistetty toimintakertomus vuoden 2021 toiminnasta (osana kuntayhtymän raportointia, liite)

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi

Päätös: Hyväksyttiin ajankohtaishätkä ja vuoden 2021 talousluvut.

4. MAL-verkoston Toiminta- ja taloussuunnitelma vuodelle 2022 (30 min)

MAL-verkoston vuoden 2022 toiminta- ja taloussuunnitelma pohjautuu kolmeen toisiinsa liittyvään osa-alueeseen: a) verkostotoiminnan perustyöhön, jonka perustana ovat verkoston strategiset painotukset vuosille 2019 - 2022, verkostoyhteistyö ja ohjausryhmätyöskentely, b) hankkeet ja ohjelmat sekä kolmantena c) vuorovaikutukseen ja viestintään. Strategiset painopisteet pysyvät samoina vuonna 2022, uusia hankkeita ja kokonaisuuksia toteutetaan ja viestintää uudistetaan joulukuussa 2021 hyväksytyyn viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Verkostotoiminnan piirissä järjestettävät tilaisuudet liittyvät teeman mukaan joko suoraan hankkeisiin ja ohjelmiin tai ne järjestetään osana verkoston vuorovaikutustoimintaa (mm vuosiseminaari). Tilaisuuksista kootaan vuosikello ohjausryhmälle esitettäväksi ja ne listataan asialistaan nähtäville.

Verkoston budjetti (pl. Teemaverkostorahoitus) ja jäsenten maksuosuudet pysyvät samalla tasolla kuin aiemmin.

Kokoukselle esitellään seuraavat nostot verkoston toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuodelle 2022 (Liite).

Koordinaation henkilöresurssit

- koordinaatiota vetää 2 henkilöä, Kati-Jasmin Kosonen ja Eero Purontaus
- koordinaatio tukeutuu entiseen tapaan Kuntayhtymän hallintoon ja talouslaskentaan ja Seutuyksikön asiantuntijaosaamiseen

Verkoston käynnissä olevat hankkeet v. 2022

- Perus-Skene hanke päättyy 30.5.2022

Verkoston jäsenkyselyn tulokset vuodenvaihteesta 2021-2022

- Nostot kyselyn tuloksista ja viestit v. 2022 toimintaan
- Jäsenkierros, teams-keskustelut alkuvuonna 2022

Verkoston uudet hankkeet v. 2022

MAL-verkoston hankkeet jakautuvat edelleen perusvoimavaroin rahoitettaviin tai sitä täydentäviin ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin (VN TEAS hankkeet, Akatemia-hankkeet) ja Elinvoimaiset kaupunkiseudut-teemaverkoston hankkeisiin.

I Perusrahoituksella toteutettavat hankkeet

1. Kaupunkiseutusunnittelun vertaistuki kaupunkiseuduille (YM, Kuntaliitto)

Verkoston uusi ympäristöhallinnon kanssa toteutettava ns. perushanke on ***Kaupunkiseutusunnittelun vertaistuki kaupunkiseuduille***-hanke. Hanke linkittyy Elinvoimaiset kaupunkiseudut teemaverkoston hankkeeseen nro IV. Vertaistuki-hankkeen keskiössä ovat:

- Kaupunkiseutujen vertaistuki seututasoisen suunnittelun hyvissä käytännöissä ja haastekohdissa
- Laajenevat suunnittelun vaatimukset ja tasot, kuntayhteistyön ja kansalaisosallistamisen syventäminen suunnittelussa
- Seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin uudet teemat
- Kestävän liikennejärjestelmän ja kestävän liikkumisen edistäminen seututasolla,
- Poikkisektoraalisuus sekä elinkeinoyhteistyön vahvempi kärki.

Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat YM, valtion liikennehallinto, Kuntaliitto sekä kaupunkiseudut (7 MAL-seutua ja 1-2 keskikokoista näiden ulkopuolista MAL-verkoston jäsen-seutua. hanke linkittyy Teemaverkoston hankkeeseen IV.

MAL-verkoston perusrahoituksen osuus hankkeesta on arvo 30 000 euroa. Hankkeen toteutusaika on 2/2022-1/2023.

2. Kilometrit katuverkolla - Katuverkon suoritelaskennan kehittäminen, yhtenäistäminen ja ohjeistaminen (Traficom)

MAL-verkoston vuoden 2022 hankkeeksi Traficom hankerahoituksella on 17.12.2021 ohjausryhmän kokouksessa valittu ”*Katuverkon suoritelaskennan kehittäminen, yhtenäistäminen ja ohjeistaminen*” eli *Kilometrit Katuverkolla* hanke.

Työn tavoitteena on yhtenäisen ohjeistuksen laatiminen, jonka mukaisesti katuverkon liikennemäärätietoa ja suoritelaskentaa tehtäisiin valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla. Yhtenäinen ohjeistus ja menetelmä liikennemäärätiedon keruulle, tarvittavien kertoimien määrittämiselle, liikennemäärätiedon esittämiselle ja suoritelaskennalle on tarpeellinen erityisesti MAL-seutuja koskeva selvitys. Selvitystä tehdään yhteistyössä valtion liikennehallinnon, Tilastokeskuksen ja suurten kaupunkien kanssa. Toteutustapana on konsulttityö.

Hankkeessa selvitetään mm. seuraavia kysymyksiä:

- Mikä on katuverkon rooli kokonaissuoritteessa?
- Miten suorite jakautuu katuverkon ja yksityisteiden suhteen?
- Millainen on katuverkon suoritteiden vaikutus tulevaisuuden tieliikenteen päästöissä?
- Miten kävelyn ja pyöräilyn laskentaa voitaisiin kehittää?

Hankkeen toteutusaika on loppukeväästä joulukuuhun 2022. Hankkeen hankinta-arvo 20 000 euroa.

II ELINVOIMAISET KAUPUNKISEUDUT - Teemaverkoston hankkeet

Kokonaisuus sisältää koordinaatiohankkeen ohella MAL-verkoston strategiaan painotuksiin liittyvää 4 kehittämishanketta. Kokonaisuudessaan hankkeet keskittyvät seuraaviin teemoihin:

- *Asemaseutujen kehittäminen elinkeinoyhteistyössä* - tuotetaan tietoa asemanseutujen palveluista ja elinkeinopotentiaaleista.
- *Kestävän yhdyskuntarakenteen suunnittelu ennakoivana elinvoimatyönä* - tuotetaan uusia tapoja analysoida elinkeinoelämän tarpeita huomioonottavaa yhdyskuntasuunnittelua kaupunkiseuduilla.
- *Asumisen ennakointi ja monipaikkaistuminen* - tuotetaan väestön ja asuntokannan ennakointimalleja, joissa otetaan yhä paremmin huomioon muuttuvat väestöennusteet ja monipaikkainen asuminen.
- *Kaupunkiseutusunnittelun uudet mallit* - arvioidaan vertaisoppimisen ja -tuen näkökulmasta uusien kaupunkiseutusunnitelmien toteutusta ja elinkeinoyhteyttä osana alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Edellisessä, 17.12.2021 ohjausryhmän kokouksessa toivottiin, että Hanke IV tukisi paremmin yhtäältä KRL-uudistusta ja toisaalta uudenlaisen elinkeinonäkökulman linkittämistä strategiseen suunnitteluun. Elinvoimanäkökulma ja palvelujen saavutettavuus nähtiin hyvänä nostona, digitaaliseen murrokseen pyydetiin kiinnittämään huomiota (mm. kaupan murros). Hanketta on jalostettu eteenpäin jäsenistön kanssa.

Päätösehdotus: Hyväksytään MAL-verkoston Toiminta- ja taloussuunnitelma vuodelle 2022.

Päätös: MAL-verkoston talous- ja toimintasuunnitelma, hankkeet, toimintamuodot ja taloussuunnitelma hyväksyttiin. Teemaverkoston sidoksissa oleva Kaupunkiseutusuunnittelun vertaistuki-hankkeen tilanne selostettiin kokoukselle. Keskustelussa todettiin, että hankkeeseen liittyvät toteutus- ja rahoitusneuvottelut on syytä käydä nopeasti loppuun, jotta seutuja koskeva työskentely voisi käynnistyä.

5. Elinvoimaiset kaupunkiseudut -teemaverkoston tilannekatsaus (30 min)

Valtioneuvosto päätti 29.6.2021 rahoituksen jakamisesta alueiden välisen yhteistyön edistämiseen. Alueiden välisen yhteistyön edistämiseen tarkoitettu määräraha, 7 miljoonaa euroa on osa valtioneuvoston aluekehittämiss päätöksen, kansallisen kaupunkistrategian ja seutukaupunkiohjelman toteutusta. Tavoitteena on vahvistaa eri alueiden yhteistä voimavarojen ja osaamisen hyödyntämistä, vertaisoppimista, ja alueiden vetovoimaisuutta ([TEM:n tiedote](#)).

Kansallisia teemaverkostoja ja kehittämisvyöhykkeitä vuosille 2021 – 23 valittiin 18. Näiden toimintaa rahoitetaan ns. AKKE-rahoituksella (alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen). Valtioneuvoston 29.6.2021 (VN/6528/2021-TEM-108) päätöksen mukaan MAL-verkosto saa käyttöönsä maksimissaan 550.000 € rahoitustukea ***Kaupunkiseuduille elinvoimaa integroivasta kaupunkiseutusuunnittelusta ja tiedolla johtamisesta teemaverkostokonaisuudelle vuosille 2021 -2023***. Lisäresurssi antaa hyvän perustan MAL-verkoston toiminnan kehittämiselle ja kehittämishankkeiden toteutukselle. Kun summaan lisätään jäsenmaksuilla katettava omarahoitusosuus, **Teemaverkoston toteutuksen arvo on 687 500 euroa** vuosille 2021-2023. MAL-verkoston omarahoitusosuus kattaa vaadittavan 20 % oma- ja ulkoisen rahoituksen tavoitteen verkoston seutujäsenyyksistä 51070 euroa vuonna 2022 ja 54538 euroa vuonna 2023.

MAL-verkoston koordinaatio esitteli toukokuussa (25.5.21) Teemaverkosto-hakemuksen sekä elokuussa (27.8.21) tarkennetun rahoitushakemuksen ministeriön osoittamalle rahoitusviranomaiselle eli Pirkanmaan liitolle. Verkoston ohjausryhmän evästyksellä täydennetty rahoitushakemus jätettiin Pirkanmaan liittoon ohjeen mukaisesti 31.8.2021. Hakemusta täydennetään muutoksella yhteishankehakemukseksi 31.1.2022, jolloin **hankekumppaneiksi tulevat Suomen ympäristökeskus SYKE ja Tampereen yliopisto**. Päähakijana on edelleen Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä (MAL-verkosto) ja teemaverkostoa hallinnoidaan kuntayhtymästä.

Perusteluina hankemuodon muutokselle ovat: yhteishanke on toimijoita alkuperäistä hakemusta sitovampi, työllistävämpi ja kustannustehokkaampi - Suomen ympäristökeskus ja Tampereen yliopisto osallistuvat suoraan kokonaisuuden kehittämiseen ja hankekohtaisten tuotosten toteuttamiseen. Suomen ympäristökeskuksen osuus on 75 190 euroa vuonna 2022 ja 89 810 euroa vuonna 2023. Tampereen yliopiston osuus on 39 918 euroa vuonna 2022 ja 78 833 euroa vuonna 2023. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän eli MAL-verkoston osuudet ovat 19 771 euroa vuodelle 2021, 137 473 euroa vuodelle 2022 ja 109 005 euroa vuodelle 2023. Syke ja Tay tulevat mukaan omarahoitusosuudella, 5 % kummankin kumppanin teemaverkostosta osoitetun rahoitusosuuden budjeteista.

Kokouksessa esitellään uusitun hakemuksen rahoitusosuudet, päivitetyt aikataulut ja budjetti sekä yhteistyökumppanien yhteyshenkilöt Anna Strandell & Antti Rehunen, Sykestä ja Ilari Karppi ja Iina Sankala Tampereen yliopistosta.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee kokonaisuuden ja tarkennetun hankesuunnitelman tiedokseen ja hyväksyy vuoden 2022 toimenpiteiden valmistelun ja käynnistämisen.

Päätös: Hyväksyttiin vuoden 2022 toimenpiteiden valmistelu ja käynnistäminen. Koordinaatio käy vielä hankeosuusien case-seutujen osalta tarkentavan kierroksen, kiinnostuneita seutuja kokouksen perusteella kyllä löytyy.

6. Kierros jäsenten ajankohtaisista asioista (30 min.)

Päätösehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Käytiin läpi jäsenkierros. Aarno Kononen (HSL) jää keväällä pois, joten HSL:n varahenkilö vaihtuu.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta, teemana kaupunkiseutusuunnittelu

Päätettiin, että seuraava kokous pidetään pe 1.4. klo 9.30-12.00.

8. Valtioneuvoston asuntopoliittinen selonteko eduskunnalle (n. klo 14.55)

Valtioneuvosto antoi 16.12.2021 eduskunnalle selonteon asuntopoliitiikan kehittämisestä. Selonteossa kootaan periaatteet ja tavoitteet asuntopoliitikalle sekä esitetään tulevien vuosien ratkaisuja asumisen haasteisiin. Eduskunta käsittelee selonteon kevätistuntokaudella 2022. Asuntopoliittinen selonteko pohjautuu vuonna 2020 tehtyyn työryhmätyöhön, johon osallistuivat kaikki eduskuntapuolueet ja jonka

puheenjohtajana kansliapäällikkö Hannele Pokka. Ryhmässä olivat mukana asuntopolitiikasta vastaavat ministeriöt ja virastot (Lisää: <https://ym.fi/asuntopolitiikka>)

Asuntoliittinen kehittämisohjelma tulee jatkossa näkymään erilaisina selvityksinä, lainsäädäntöhankkeina ja moninaisina toimenpiteinä. Hallituksen asuntoliittinen selonteko painottaa, että eri politiikanalat vaikuttavat asumisen kysymyksiin ja nämä vaikutukset tulee tunnistaa entistä paremmin. Vastaavasti asuntopolitiikalla voidaan muun muassa edistää tasa-arvoa, ilmastopäästöjen hillintää ja työvoiman liikkuvuutta sekä tasata talouden suhdanteita.

Asuntoliittistä kehittämisohjelmaa toteutetaan vuosina 2021–2028 ja sen tavoitteena on lisätä valtion asuntopolitiikan pitkäjänteisyyttä ja tavoitteellisuutta, kun asumisen suuret linjat määritetään laajassa yhteistyössä yli hallituskausien. Poliitiikan vaikuttavuuden varmistamiseksi asuntopolitiikkaa onkin tehtävä pitkäjänteisesti yli hallinnonalojen.

Kehittämisohjelman avulla tavoitellaan hyvää ja kohtuuhintaista asumista kaikille sekä pienennetään asumisen ilmastokuormaa. Asuntopolitiikassa lähtökohtana on, että jokaisella on oikeus hyvinvointia tukevaan asuntoon ja asuinympäristöön. Asuntoliittisen kehittämisessä painotetaan asumisen ilmasto- ja ympäristövaikutuksia, sillä kolmasosa kasvihuonepäästöistä aiheutuu rakentamisesta ja rakennuksista. Laadukas kaupunkisuunnittelu, siirtyminen uusiutuviin energialähteisiin ja asuntojen pitkäikäisyys vähentävät rakennetun ympäristön hiilijalanjälkeä.

Valtion roolia asuntomarkkinoilla selonteko linjaa siten, että valtio edistää asuntomarkkinoiden toimivuutta ja pyrkii tasaamaan rakentamisen suhdannevaihteluja. Asuntomarkkinoilla tarvitaan erilaisia asumismuotoja: omistusasumista, asumisoikeusasuntoja, yksityisiä vuokranantajia, institutionaalisia toimijoita sekä valtion tukemaa asuntotuotantoa. MAL-verkostolle tuttuja keinoja ovat muun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukset. Sopimukset ohjaavat uusien asuntojen määrää ja selonteon mukaan uusien asuntojen sijoittelua liikkumisen ja ympäristön kannalta järkeviin paikkoihin. Kohtuuhintaisuuden keinoina mainitaan myös ARA-tuotanto, jonka avulla useampi löytää kohtuuhintaisen asunnon. Valtion tukema asuntotuotanto kohdistetaan erityisesti kasvukeskuksiin, joilla asuntojen kysyntä on kovinta. Väestöltään vähenevien alueiden asuntokannan kehittämiseksi parannetaan taloyhtiöiden mahdollisuuksia peruskorjauksiin. Kokoukselle selontekoa esittelee asuntoneuvos Tommi Laanti ympäristöministeriöstä.

Päätösehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin katsaus tiedoksi. Laannin esitys löytyy kokousaineistoista.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.25.